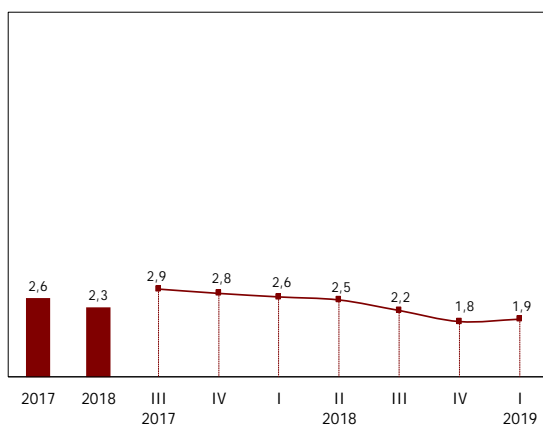

EKONOMIAREN INGURUNEA

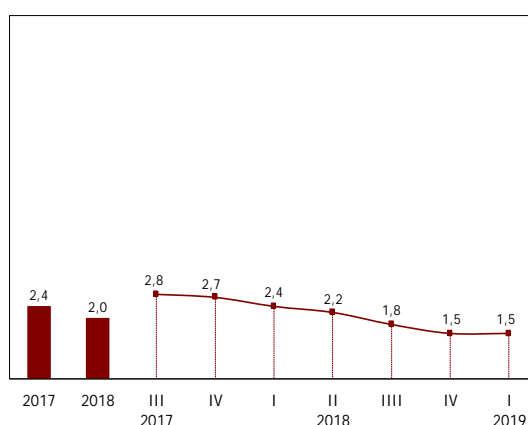
Ziurgabetasuna eta ezegonkortasuna izan ziren 2019ko lehen hiruhilekoaren ezaugarri nagusiak. AEBetako Gobernu Federalak aurreikusitakoa baino itxiera luzeagoa pairatu zuen eta herrialde horren eta Txinaren arteko merkataritza tentsioek bere horretan jarraitu zuten. Egoera horrek berriro jarri zuen zalantzan ekonomia txinatarraren sendotasuna. Europar Batasunean, ziurgabetasuna faktore geopolitikoei lotuta zegoen, Europako hauteskundeetatik eta Brexitaren akordio faltatik eratorriak. Adierazle guztiek seinalatzen zuten munduko ekonomiak berriro indarra galduko zuela, baina, uste zenaren kontra, ekonomia nagusien erritmoak egonkortzea lortu zuen.

Munduko ekonomia. BPGa Urte arteko hazkunde tasak

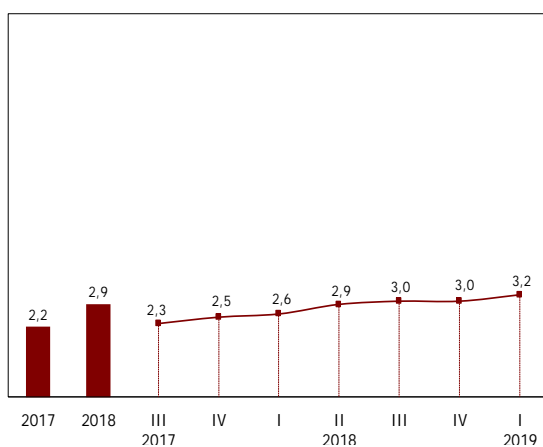
ELGE

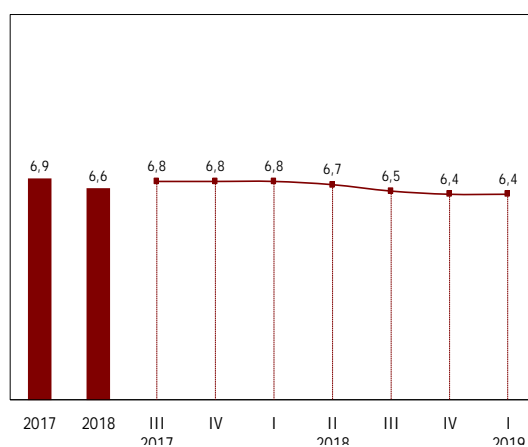
Europar Batasuna

AEB

Txina

Iturria: Eurostat eta ELGE.

Asian, bertako ekonomia nagusiek sendotasuna erakutsi zuten. Txinak %6,4ko urte arteko hazkundea jaso zuen 2019ko lehen hiruhilekoan. Hori horrela izanda, 2018ko azken hiruhilekoaren gehikuntza erritmoari eutsi zion eta zertxobait gaintitu ziren analisigile gehienen aurreikuspenak, munduko bigarren ekonomia nagusia %6,3 haziko zela uste zutelako. Hazkunde erritmoaren egonkortze hori industria ekoizpenaren suspertzeak eta azpiegiturretan eginiko gastu handiagoak ekarri zuten, bertako gobernuak zerga, moneta eta finantza alorretan onartu zituen neurri pizgarrien ondorioz, zerbitzuen bizitasun apalagoa konpentsatuz. Indiak, berriz, %6,0 areagotu zuen bere BPGa. Erritmo hori nabarmentzeko modukoa da, nahiz eta aurreko emaitza baino txikiagoa den. Dinamismo motelago hori BPGaren agregatu ia guztietara hedatu zen, zeren eta kontsumo publikoak bakarrik eskuratu baitzuen aurrekoa baino tasa handiago bat.

Azaleratzen ari diren gainontzeko ekonomietan, oro har, lehen hiruhilekoaren bilakaera 2018ko amaierakoa baino motelagoa izan zen. Brasilen, inbertsioaren eta esportazioen apaltzeak BPGaren hazkundea gutxitu zuten, kontsumo pribatuak bere horretan jarraitu zuen arren eta kontsumo publikoa gehiago hazi zen arren, hazkunde positiboak berreskuratuz. Txinako eskaria hoztu izanak esportatutako kopuruaren jaitsiera ekarri zuen eta, neurri handi batean, moteltze hori azaltzen du. Aurreko guztiaren ondorioz, ekonomia brasildarra %0,4 hazi zen, azken bi urteko bigarren baliorik txikiena dena. Horrek agerian uzten du herrialdea geldirik dagoela eta ez dela gai izan irrikaz espero den suspertzeari ekiteko. Mexikok, berriz, moteltze garrantzitsua ezagutu zuen. Nahiz eta zerbitzuak %1,0 hazi ziren, gainontzeko jardueren jaitsierak, BPGaren %32,4 biltzen baitute, barne produktu gordina %0,1era eraman zuten, 2009ko laugarren hiruhilekotik izan duen tasarik txikiena baita. Zehazkiago adierazita, meatzaritza %7,6 jaitsi zen, eraikuntza %2,7 eta manufaktura industria, azkenik, %0,1. Kolonbiak eta Txilek ere bizitasuna galdu zuten aurtengo lehen hilekoetan. Lehenak %2,3ko hazkunde tasa eskuratu zuen, aurreko hiruhilekoan baino lau hamarren gutxiago. Bigarrenak %1,9 areagotu zuen BPGa, aurreko epealdiko %3,3 hartatik urrun.

Herrialde garatuei dagokienez, oro har, %1,9 hazi ziren, aurreko emaitza baino hamarren bat gehiago, eta munduko hazkundea gorarazten lagundu zuten. Beste hiruhileko batez, AEBek erakutsitako sendotasuna nabarmendu zen. Herrialde hartan, iparraldeko eremua astindu zuen muturreko hotza eta historiako itxierarik luzeenak (35 egun) ez zuten lortu BPGaren gehikuntza gutxitzea, %3,2ra bizkortu baitzen. Bizitasun hori kontsumo pribatuaren bultzadan, ekonomia jardueraren bi herenak biltzen baititu eta %2,8 hazi baitzen, eta inbertsio pribatuaren sendotasunean oinarritu zen, azken hori gehikuntza erritmoa galgatu zuen arren. Aurrekoari lan merkatuaren egoera bikaina erantsi behar zaio, langabezia tasa apirilean bi hamarren jaitsi zelako, %3,6an kokatu arte, 1969ko abendutik izan duen mailarik apalena baita. Aurreko guztiak iradokitzen du herrialde hartako BPGak oraindik oinarri sendoak dauzkala.

Japoniak ezustea eman zuen bilakaera hedakor batekin. 2018ko bigarren seihilekoan hazkunde hutsalak jaso eta gero, 2019ko lehen hiruhilekoan ekonomia japoniarra %0,8 hazi zen urte arteko tasan. Hala eta guztiz ere, gorakada horren atzean dauden alderdiak ez dira lasaigarriak. Kontsumo pribatuak, BPGaren ia %60 biltzen baitu agregatu horrek, maila apaletan jarraitu zuen (%0,5) eta laster gauzatu behar zen BEZaren igoeraren aurrean bizi zen erosketen aurreratzeak ez zuen kontsumoa bultzatu. Inbertsioak eutsi egin zuen, azpiegiturretan eginiko gastu publikoari esker. Enpresen inbertsioak ez zuen bide horretan lagundu. Beste aldetik, kanpo merkataritzak hazkundeari egin zion ekarpen positiboa inportazioen jaitsieraren ondorioa izan zen, eta ez esportazioen bultzadari esker, azken hauek ere behera egin zutelako. Japoniako ekonomiaren sendotasuna zalantzan dago berriro, prezioak oraindik eremu positiboak egon arren –apirilean %0,9ra igo ziren- eta langabezia tasa (%2,4) berriro munduko tasa txikien artean kokatu.

Europako Batasunean, bost hiruhilekoz moteltzen aritu ondoren, ekonomia jarduerak bere erritmoa finkatu zuen. Hain zuzen ere, BPGa %1,5 handitu zen, aurreko hiruhilekoaren emaitza berdinduz. BPGaren osagaiak aztertuta, ondorioztatu daiteke kontinente zaharrak hazkunde osasuntsua lortu duela. Kontsumo pribatua erritmo egonkorrean hazten ari da, baita agregatu horrek BPGari egiten dion ekarpena ere (0,8 puntu). Orobat, kontsumo publikoak eta inbertsioak 2018ko erdialdean hasi zuten goranzko joerari jarraipena eman diote. Aurreko guztiaren ondorioz, barne eskariak 2,1 puntu ekarri zizkion ekonomia jarduerari. Halaber, esportazioek gorakada garrantzitsua izan zuten 2018ko amaieran lortutako emaitzen aldean eta BPGari eginiko ekarpena 1,5 puntuetara igo zen. Halere, inportazioek are hazkunde handiagoa izan zuten eta horren ondorioz kanpo arloak puntu erdi bat kendu zion jarduerari. Dagoeneko, hiru hiruhilekotan kendu ditu hamarrenak kanpo eskariak BPGari.

Zehazkiago aztertuta, Alemaniako ekonomiak barrutik hartu zituen bultzada nagusiak. Kontsumo pribatuak, sei hilekoz %0,5aren inguruko hazkundeak jaso eta gero, gorakada nabarmena (%1,6) eskuratu zuen. Kontsumo publikoak, berriz, antzeko mailari eutsi zion egonkor. Inbertsioa, hala eraikuntzan eginikoa nola ekipamenduan gastatutakoa, hazkundearen beste oinarria izan zen, %3,0ko gehikuntzekin. Kanpo bilakaerari dagokionez, bai esportazioek bai inportazioek aurreko hiruhilekoaren emaitza hobetu zuten, baina esportazioen tasa txikiagoaren ondorioz, kanpo eskariak zerbait kendu zion hazkundeari berriro. Frantzian, gobernuak jaka horien eskaera batzuei emandako erantzunak krisia leundu zuen eta mesedea egin zien kontsumo pribatuari eta inbertsioari. Horri erantsi behar zaio kanpo eskariak ez ziola ezer kendu BPGari, ekonomiaren hazkundera %1,2an egonkortu zela ulertzeko.

Erresuma Batuak, berriz, ez zuen pairatu oraingoz Brexitetik eratortzen den ziurgabetasuna. Izan ere, beraren hurbiltasunak erosketen aurreratzea ekarri zuen eta kontsumo pribatua (%2,2) eta inbertsioa areagotu zituen, azken hori hazkunde positiboak berreskuratu baitzituen,

2018ko amaieran izan zuen beherakada garrantzitsuaren ondoren. Are gehiago, bi agregatu horien artean, ekonomia britainiarrak aurtengo lehen hiruhilekoan eskuratu zituen 1,8 puntuetatik 1,5 puntu ekarri zuten. Bilakaera hedakor horretatik guztiz aldentuta ibili zen Italia. Izan ere, lehen zenbatespenean ematen zuen atzean utziak zituela hazkunde hutsalak, baina BPGaren berrikusketak egoera okerragoa islatu zuen. Kontsumo pribatuak eta publikoak %0,1eko tasa baino ez zuten lortu. Kapital finkoaren eraketa gordinak gehikuntza esanguratsua (%2,6) lortu zuen, baina izakinen aldakuntzak konpentsatu zuen. Beste aldetik, esportazioen bultzada ezerezean utzi zuen inportazioen igoerak. Aurrekoaren ondorioz, Italiako ekonomia %0,1 murriztu zen, 2014ko amaieratik izan duen lehen jaitsiera baita.

2018ko bigarren zatian moteltzea izan zen nagusi, baina 2019ko lehen hilekoetan ekonomia espainiarrak indarra hartu zuen eta %2,4 hazi zen, aurreko emaitza baino hamarren bat gehiago eta Europar Batasuna baino bederatziz hamarren gehiago. Barne eskariak eutsi zion hazkundearen motor nagusia izateari, bereziki kontsumo pribatuaren eta inbertsioaren ekarpenei esker. Kanpo eskariak ere, lehenengo aldiz urtebete eta erdi batean, ekarpena egin zion hazkunderari, nahiz eta ekarpen hori inportazioen murrizketa handiagoaren ondorioa izan zen esportazioen hobekuntzaren ondorioa izan beharrean. Azkenik, lan merkatuak ere bizitasuna erakutsi zuen eta enplegua %2,8 hazi zen, lanaldi osoko 510.000 lanpostu baliokide sortuz.

ESPAINIAKO EKONOMIA. TAULA MAKROEKONOMIKOA

Urte arteko aldakuntza tasa

	2017	2018	2017		2018			2019	
			IV	I	II	III	IV	I	
Azken kontsumoko gastua	2,4	2,3	2,7	2,8	2,2	2,0	2,0	1,5	
- Familien gastua	2,5	2,3	2,7	3,0	2,3	2,0	2,0	1,4	
- Administrazioaren gastua	1,9	2,1	2,6	2,2	2,0	2,2	2,2	2,0	
Kapital finkoaren eraketa gordina	4,8	5,3	5,2	3,9	7,5	5,3	4,4	4,7	
Nazio eskaria (*)	2,9	2,9	3,3	3,1	3,3	2,7	2,5	2,2	
Esportazioak	5,2	2,3	4,2	3,8	2,6	1,7	1,0	-0,5	
Inportazioak	5,6	3,5	5,4	4,8	5,1	2,3	1,7	-1,2	
BPG (m.p.)	3,0	2,6	3,1	2,9	2,6	2,5	2,3	2,4	
Nekazaritza eta arrantza	-0,9	2,6	0,4	2,8	4,8	-0,5	3,6	-0,1	
Industria	4,4	1,1	4,9	2,6	2,0	1,1	-1,3	0,4	
Eraikuntza	6,2	7,6	6,8	7,5	7,5	8,1	7,2	6,9	
Zerbitzuak	2,5	2,7	2,5	2,6	2,5	2,7	3,0	3,0	
Produktuen gaineko zerga garbiak	3,3	1,4	2,7	3,0	1,0	0,9	0,9	-0,3	

Oinarri urtea: 2010. (*) BPGaren hazkunderari eginiko ekarpena.
Iturria: Espainiako Estatistika Erakundea (INE).